

Ozir na nebo.

Nebéša oznanujejo slavo božjo, in delo njegovih rok oznanuje nébes.

Modrijani vseh časov so se pečali posebno s tem, da so ogledovali zvezde in pozvedávali večna pravila, po katerih se premikujejo svitle zvezde na nebu. O tem pa nam tako-le pripovedujejo:

Zvezde so svitla okrogla telesa, ki imajo večjidel svojo lastno svitlobo in so krasnejša od naše zemlje. Večni stvarnik vseh reči jih je pripel na nebeški oblok kakor svetilke tako, da svobodno gôri visé; on je tudi sê svojo vsemogočno roko derži, da se nikamor iz postavljenega réda ne premaknejo ali doli ne padejo.

Skoraj vse zvezde so tisočkrat večje od naše zemlje; vidijo se nam pa tako majhne, ker so od nas strašno daleč. Poglejmo škerjančka, ki se nad nami vzdiguje v sinje višave, videli ga bomo kakor drobno pičico, dokler se nam poslednjič popolnoma izpred oči ne izgubi. Najbližje našej zemlji je luna, in je torej tudi videti večja, kakor vse druge zvezde, a vendar je tisočkrat manjša, nego je večjidel zvezd. Kolikor dalje so zvezde od naše zemlje, toliko manjše se nam zdé.

Najdalje od nas, — kolikor zvezd še poznati moremo — so tiste, katere se vkup imenujejo rimska cesta. Rimska cesta ni nič drugega, nego na milijone in milijone zvezd, ki so tako strašno daleč od naše zemlje, da jih kar ne moremo ločiti drugo od druge; nič drugega od njih ne vidimo nego belkasto svitlobo, v jasnej noči enako razlitemu mleku, od tod se imenujejo tudi mlečna cesta.

Zvezde so nekatere silno velike, imajo lastno svitlobo in vsaka svoje posebno mesto na nebu, zato se tudi imenujejo nepremične, stalne zvezde ali solnca. Druge zvezde so mnogo manjše, nimajo niti lastne svitlobe niti stalnega mesta na nebu, temuč se premičejo okolu nepomičnih zvezd, od katerih tudi svitlobo dobivajo; te zvezde imenujemo premične zvezde, premičnice ali planete. Zopet druge imajo izvanredno podobo in nenavaden ték, imenujemo je repate zvezde ali komete.

Kedar od solnca govorimo, mislimo navadno le na solnce, katero vidimo vsak dan vzhajati in zahajati; a na nebu je toliko solnc, kolikor nepremičnih zvezd. Tedaj je toliko solnc na nebu, da je še prešteti ne moremo; kajti skoraj vse zvezde, kar jih vidimo, so solnca. Okolu vsakega takega solnca se suče nekaj premičnih zvezd, samo da jih videti ne moremo, ker so mnogo manjše od svojih solnc. Učenjaki imenujejo taka solnca: osolnčje, solnčno sestavo. Vsako solnce namreč derži skupaj svoje planete, da se sučejo po odločenem tíru. Vsi ti milijoni solnčnih sestav nam kažejo slavo vsemogočnega Boga; kedar koli tedaj pogledamo zvezdno nebo, spominjajmo se vselej stvarnika toliko čudežev.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

VI.

Oblaki.

Med meglo in oblaki je, kakor sami lahko izprevidite, samo ta razlika, da je megla gosta para, ki visí v zraku blizu zemlje; oblaki so pa tudi gosta para,